

підготовки показників нових надходжень патентно-правової літератури, тематичних бібліографічних списків.

Останні роки всі нові напрями діяльності ДНТБ пов'язані зі впровадженням нових технологій.

Підсумовуючи, підкреслимо, що основні проблеми в діяльності бібліотеки з формування, використання і збереження БІР спричинені недостатнім бюджетним фінансуванням. Через це:

- ♦ знижується якість та повнота комплектування фондів;
- ♦ виникає багато проблем у взаємовідносинах з передплатними організаціями;
- ♦ відключаються опалення й електроенергія, що значно погіршує умови зберігання фондів, роботи читачів та працівників бібліотеки;
- ♦ господарські питання переростають у суцільні негаразди і віднімають 90% часу роботи адміністрації;
- ♦ технічні проблеми, пов'язані з відсутністю достатньої кількості комп'ютерів та іншого обладнання, гальмують впровадження сучасних технологій у роботу книгозбірні;
- ♦ хронічно затримується виплата зарплати, що спричинює відплив кваліфікованих кадрів.

Бібліотека намагається збільшувати види та

обсяги платних послуг своїм користувачам, щоб хоч частково покривати витрати на забезпечення основної діяльності. Але це не може замінити бюджетне фінансування. Навіть ДПНТБ Росії, згідно з опублікованими даними, заробляє платними послугами не більше 5% від обсягу бюджетного фінансування.

Найважливіші завдання бібліотеки на майбутнє:

- ❖ забезпечити достатнє комплектування фондів НТЛ і документації з поступовим збільшенням ресурсу матеріалів на машинних носіях інформації;
- ❖ відкрити комп'ютерний зал для надання користувачам локального та віддаленого доступу до матеріалів, що є в розпорядженні бібліотеки, а також до світових ресурсів по каналах Internet;
- ❖ створити власний сервер ДНТБ України (нині бібліотека має Web-сторінку на сервері міжнародної громадської організації «Наука і техніка»);
- ❖ подальше створення ЕК бібліотеки та ретроспективна конверсія її карткових каталогів у машиночитану форму.

*Л. Сухотеріна,
к. і. н., доцент*

Технічні науки в українській періодиці у 30-х роках ХХ ст.

Численними відкриттями й винаходами людство зобов'язане й українським ученим, інженерам, практикам. Працями С. О. Тимошенка, Ю. Кондратюка, І. Сікорського та інших видатних вітчизняних дослідників, науковців і новаторів 20–30-х років внесено вагомий вклад у розвиток багатьох галузей науки й техніки.

Українська Академія наук стала організаційним центром єдиної системи наукових установ країни, їй відводилася вирішальна роль у становленні технічних галузей.

На сьогодні важливим джерелом вивчення цього процесу в Україні у 30-х роках є періодичні видання, передусім ті, що виходили під егідою УАН: «Вісті», «Доповіді», «Доповіді відділу технічних наук», «Звідолення» тощо.

З виникненням науково-дослідних кафедр постала потреба у виданні, де б висвітлювалися питання їх діяльності. Так, з 1930 по 1933 рр. вийшло 14 номерів «Трудів природничо-технічного відділу ВУАН».

Організація НДІ стимулює започаткування відповідних періодичних видань. Це, зокрема: «Записки Інституту гірничої механіки», «Вісті Інституту гідро-

логії і гідротехніки», «Автогенная сварка» (орган Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона), «Труды Института черной металлургии АН УССР», «Прикладна механіка» (видавав Інститут будівельної механіки АН УРСР), «Журнал Інституту математики».

Про те, якої великої уваги надавалося в 30-х роках розвитку технічних наук, свідчить видання фахового «Журналу індустріально-технічного циклу». Індустріально-технічні дослідні академічні установи на той час були однією з ділянок широко розгорнутої в Україні науково-дослідної роботи в галузі техніки. Опрацьовувалися проблеми капітального промислового й транспортного будівництва, механізації гірничих робіт, гідро- та аеродинаміки, підвищення якості промислової продукції. Журнал друкував праці, виконані спільно з галузевими інститутами й виробничими лабораторіями, сприяв обміну досвідом між ними та установами ВУАН. Публікувалися роботи М. М. Крилова, М. М. Боголюбова, О. М. Динника, Б. М. Горбунова, Ф. Б. Белянкіна, М. М. Афанасьєва та ін.

Продовження на стор. 53.

© Сухотеріна Л. І., Київ, 2000

ФОРМА ПОДАВАННЯ ПОВНИХ ТЕКСТІВ ПУБЛІКАЦІЙ У НАЦІОНАЛЬНУ ЕЛЕКТРОННУ БІБЛІОТЕКУ

Електронні версії повних текстів публікацій, відображених у базі даних «Реферати наукових видань України» та в УРЖ «Джерело», приймаються для зберігання в Депозитарії Національної електронної бібліотеки та представлення на Web-сервері НБУВ.

Електронні тексти подаються інтелектуальними власниками в одному із загальнодоступних форматів (pdf, html, doc, txt, gif) у вигляді ZIP-файлів з супровідною інформацією в окремому файлі.

Для визначення імені файлу з повним текстом публікації рекомендується використати алгоритмічний код, що включає вісім символів з першої половини таблиці ASCII (латинська абетка):

2 перших символи — дві останні цифри року видання;

3 наступних символи — перші літери прізвища, імені та по батькові автора документа;

3 заключних символи — перші літери трьох останніх слів з назви документа (без урахування службових).

Супровідна інформація включає:

- ✓ бібліографічну інформацію про публікацію (автор і назва, вихідні дані);
- ✓ ім'я файлу з повним текстом;
- ✓ визначений інтелектуальним власником строк затримки в представленні публікації на Web-сервері НБУВ для загального доступу (термін зберігання інформації без надання її в загальний доступ не може перевищувати два роки).

Файли в Національну електронну бібліотеку можуть передаватися за допомогою:

- ✓ E-mail: ellib@csl.freenet.kiev.ua
- ✓ дискет (3,5" — 1,44 MB або IOMEGA ZIP — 100 MB)
- ✓ FTP постачальника інформації.

Початок на стор. 41.

Видання Академії наук, її інститутів і кафедр, особливо в перше десятиріччя існування, здебільшого виходили обмеженими тиражами й недовзі ставали бібліографічною рідкістю, чимало цінної періодики загинуло в роки Другої світової війни. Видання 20–30-х років збереглися в небагатьох бібліотеках в незначній кількості.

У досліджуваній період чимало науково-технічних видань видавалося українською мовою. Так, з кінця 20-х років почав виходити «Інженерний робітник» — орган Українського бюро інженерно-технічних секцій спілки робітників вугільної промисловості СРСР і НІТТ вугільної промисловості, з 1930 р. — «Машина на селі» — орган народного комісаріату земельних справ України та Українського науково-технічного товариства. «Науково-технічний вісник» — орган технічної секції Харківського наукового товариства при УАН — мав сприяти піднесенню технічних наук.

Наукові розробки співробітників галузевих НДІ висвітлювалися й на сторінках спеціальних періодичних видань. З 1926 р. двічі на місяць виходив журнал Всесоюзного НДІ сільськогосподарського машинобудування (Харківська філія) — «Сільськогосподарська машина», де аналізувалися питання механізації сільськогосподарства України. Мав спеціальне видання і НДІ металів (Харьків).

З 1929 р. виходить журнал «ДОМЗ — досягнення в металургії в СРСР і за границей» (з 1936 р. — «Теорія і практика металургії» (орган всесоюзного

металургійного об'єднання «Сталь» і Дніпропетровського інституту металів). Тут друкувалися наукові розробки видатних металургів УРСР з питань доменної справи, прокату, ливарного виробництва. В редакційній раді були професори В. Н. Свєтніков, М. М. Доброхотов, А. П. Чекмарьов.

У Москві з 1929 р. видавався науково-технічний «Горный журнал» — орган міністерства чорної металургії СРСР і міністерства кольорової металургії СРСР.

Цінну інформацію про стан технічних наук в Україні подавали «Вестник инженеров и техников», «ВАРНІТСО» — суспільно-політичний журнал Асоціації працівників науки й техніки для сприяння соціалістичному будівництву в СРСР, «Фронт науки и техники».

Питання з історії науки, зокрема й технічних наук, відображаються і в сучасних періодичних виданнях. Так, у заснованому в 1993 р. АН України і Державним комітетом з питань науки та технологій міжнародному науковому журналі «Наука та наукознавство» друкуються змістовні праці з проблем розвитку технічних наук в Україні в 20–30-х роках.

Окрему групу періодичних видань становлять видання вищих технічних навчальних закладів України. Майже кожен з них у зазначений період мав свій видавничий орган, що є темою спеціального дослідження.